

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Karell Kiirabi AS
ivetta.sakkart@karellkiirabi.ee

Teie 10.11.2025

Meie 25.11.2025 nr 2.2-9/25/3677-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon sai Teie pöördumise, milles palute selgitada, millised on tervishoiuteenuse osutaja õigused ja kohustused anda teavet kohalikule omavalitsusele (KOV) seoses lapse heaolu ja kaitsega. Lisaks soovite selgitusi terviseandmete edastamisel patsiendile krüpteerimata kujul.

Esmalt selgitame, et igasuguseks isikuandmete töötlemiseks (sh andmete vaatamine, päringute tegemine jms) peab lähtuvalt isikuandmete kaitse üldmääruse¹ (IKÜM) artiklist 6 esinema õiguslik alus. Eriliigiliste isikuandmete töötlemisel on lisaks vajalik, et esineks üks IKÜM artikkel 9 lõikes 2 toodud punktidest, mis lubaks eriliigilisi (antud juhul terviseandmeid) töödelda, ning muul juhul on eriliigiliste andmete töötlemine keelatud. Terviseandmed on isiku füüsilise ja vaimse tervisega seotud isikuandmed, sealhulgas temale tervishoiuteenuste osutamist käsitlevad andmed, mis annavad teavet tema tervisliku seisundi kohta (IKÜM artikkel 4 p 15).

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 768 lõike 1 kohaselt peavad tervishoiuteenuse osutaja ja tervishoiuteenuse osutamisel osalevad isikud hoidma saladuses neile tervishoiuteenuse osutamisel või tööülesannete täitmisel teatavaks saanud andmeid patsiendi isiku ja tema tervise seisundi kohta, samuti hoolitsema selle eest, et tervishoiuteenuse osutamist kajastavates dokumentides sisalduvad andmed ei saaks teatavaks kõrvalistele isikutele, kui seaduses või kokkuleppel patsiendiga ei ole ette nähtud teisiti.

Seadusest tulenev alus terviseandmete väljastamiseks võib olla kahetine – kas andmete avaldamist *lubav* või selleks *kohustav*. Kohustus patsiendisaladuse avaldamiseks võib tuleneda mõnest valdkondlikust õigusaktist. Sellisel juhul on seadusandja otsustanud, et avalik huvi on olulisem patsiendi huvist hoida tervishoiuteenuse osutamise käigus avaldatud andmed saladuses, nt abivajavast lapsest teavitamise kohustus (lastekaitseseadus § 27 lg 1).² Samas lubav alus saladuse hoidmise kohustusest kõrvalekaldumiseks saab olla nt vastamisel KOV-i nõudele seoses neile seadusega pandud ülesannete täitmisega (lastekaitseseadus § 34² ja 34⁴).³

Seega võib teatud asutustel olla õigusliku aluse olemasolul õigus Karell Kiirabilt kui andmete vastutavalt töötlejalt saada teavet. Kuid ka õigusliku aluse olemasolu ei tähenda, et välja võib anda kogu teabe tervisliku seisundi osas ning andmetöötleja kohustus on hinnata, kas andmete väljastamine küsitud ulatuses on põhjendatud. Ühest vastust küsimusele, kui palju isikuandmeid

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=ET>

² RK lahend 1-20-5071 (1.04.2022), p. 20 jj.

³ Vt ka Lasteombudsmani ja Andmekaitse Inspeksiooni juhend [Abivajavast lapsest teatamine ja andmekaitse](#) NB! lastekaitseseadus on muutunud, mistõttu osade juhendis kajastatud sätete sõnastus võib olla teine.

välja võib anda, ei ole ning see sõltub nii konkreetse juhtumi asjaoludest kui ka seaduses määratletud andmekoosseisust⁴.

Isikuandmete töötlemisel patsiendi andmete väljastamisel peab tervishoiuteenuse osutaja lähtuma mh ka eesmärgipärasuse ja minimaalsuse põhimõtetest (IKÜM artikkel 5). See tähendab, et andmeid peab väljastama ainult nii palju, kui on vajalik eesmärgi täitmiseks ja nii minimaalselt kui võimalik (lihtsalt päringule vastamine vrld epikriisi väljastamine).

Kahtluse korral on Teil õigus üle küsida, milliseid andmeid vajatakse ja miks just sellises ulatuses andmed on vajalikud eesmärgi täitmiseks.

Kokkuvõtvalt saab siiski järeldada, et ükski seadus ei loo iseseisvat õiguslikku alust nõuda kutsesaladust hoidvalt tervishoiutöötajalt patsiendi andmeid laiemas ulatuses ega anna ka arstile õigust kutsesaladust laiemalt avaldada, kui seda võimaldavad VÕS § 768 ja seda täpsustavad sätted siseriiklikus õiguses.

Mis puudutab terviseandmete edastamist krüpteerimata kujul, siis terviseandmed on oma olemuselt kõige delikaatsemad andmed, mida tuleb kaitsta oluliselt hoolikamalt kui tavalisi isikuandmeid. Andmetöötlejana on Teil vastutus tagada töötlemisel (sh edastamisel) isikuandmete konfidentsiaalsus ning krüpteerimine on igal juhul selleks turvalisim lahendus.

Vastavalt IKÜM artikkel 15 lg-le 1 on andmesubjektil õigus saada andmete vastutavalt töötlejalt infot oma isikuandmete töötlemise kohta ning lg 3 alusel õigus saada töödeldavate isikuandmete koopia. Andmesubjekt ei pea põhjendama, miks ta oma andmete väljastamist soovib ning millisel kujul need on, sh on tal õigus teha ettepanek, et tema terviseandmeid edastataks krüpteerimata kujul.

Küll aga soovitame Teil juhtida patsiendi tähelepanu nii krüpteerimata kujul andmete edastamise ohtudele kui ka ID-abi (www.id.ee) poole pöördumise võimaluse kohta, kust on leitav ka dekrüpteerimise samm-sammuline juhend.

Loodan, et meie selgitustest oli abi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kirsika Kuutma

jurist

peadirektori volitusel

⁴ Nt lastekaitseaduse § 34(2) näeb ette konkreetsed andmekoosseisud, mida on kohaliku omavalitsuse üksusel õigus töödelda.